

Pravilnik za vzdržljivostna tekmovanja z islandskimi konji

Verzija:15-03-2006

1. Namen tovrstnih tekmovanj

Vzdržljivostna tekmovanja stremijo k temu, da pri jahaču razvijajo izkušnje potrebne za ježo v naravi, soočanje s težavami na terenu ter poznavanje konja, predvsem kar zadeva konjevih psihofizični lastnosti, pravilno izbiro hodov in obremenitev.

2. Vrste vzdržljivostnih tekmovanj

Vzdržljivostni turnirji so tekmovanja na čas ali pravilnostne preizkušnje na progah dolžine 15 do 45 km, z vmesnimi veterinarskimi pregledi in obveznimi počitki. Pri večdnevih turnirjih je lahko proga daljša.

Pri tekmah na čas se tekmovalci, katerih konji so uspešno prestali vse veterinarske preglede, uvrstijo glede na dosežene čase.

Pri pravilnostnih preizkušnjah je določena povprečna hitrost jahanja na progi oziroma čas za progo. Vrstni red se ugotavlja na podlagi pravilnika tekmovanja ali pa se ugotavlja le tekmovalce, ki so uspešno zaključili tekmo v predpisanem času in niso bili izločeni zaradi veterinarskih razlogov.

3. Tekmovalna proga

Tekmovanja se odvijajo na primerno označenih progah. Izmerjeno dolžino proge je potrebno predhodno javiti tekmovalcem v opisu, ki je priložen vabilu na posamezno tekmovanje. Tip terena in naklon strmin morajo biti navedeni v programu tekmovanja. Najtežji del proge ne sme biti v bližini cilja. Cilj mora biti dovolj širok in omogočati več konjem hiter prihod v cilj, ne da bi se medsebojno ovirali.

O primernosti proge odloča sodnik, ki opravlja pregled proge.

Za dovolj širok prihod v cilj se smatra, če lahko več tekmovalcev hkrati v galopu prijaha v cilj. Za to naj bo za te tekme zadnjih 500 m dovolj širokih (vsaj 2,5 m), da je omogočeno tudi neovirano prehitevanje.

4. Označitev proge

Progo sestavlja smer, ki jo je dovoljeno prejahati večkrat (več krogov). Smer mora biti označena z dobro vidnimi in pogostimi oznakami. V kolikor so oznake barvne, imajo sledeči pomen: rdeča - desno, bela - levo, rumena - smer se ohranja. Oznake za smer so postavljene na vidnih mestih, oznaka za razdaljo pa mora biti postavljena najmanj vsakih 5 kilometrov in 1000 m pred ciljem.

Start in cilj vsakega dela tekmovalne proge (etape) morata biti jasno in pravilno označena. Zemljevid proge mora dobiti vsak tekmovalec. Tekmovalci morajo biti seznanjeni s profilom proge.

Proga se lahko označi na več načinov: s talnimi oznakami, s trakovi, smerokazi ali pa kombinacijo različnih načinov. Pri označevanju je pomembno, da so te vidne za jahača, ki je v sedlu. Ne glede na način mora biti proga označena tako, da tekmovalcem ne dopusti dvomov o pravilni smeri. Zaželeno je, da dobijo tekmovalci profil proge ali da je ta na narisane na vidnem mestu. Posebej velja to za proge z večjimi vzponi in spusti.

5. Kontrole

Vzdolž proge so postavljene kontrolne točke za kontrolo prehoda tekmovalcev. Kontrole morajo biti postavljene tako, da je tekmovalcem onemogočeno krajšanje proge.

Poleg kontrolnih točk lahko tekmovanje nadzirajo tudi mobilne ekipe. Poleg kontrole prehodov je pomembno, da ima organizator pregled nad dogajanjem na progi predvsem iz varnostnega vidika. Zato naj bi bila vsaj na vsakih 5 kilometrov dana možnost iz proge javiti vodstvu tekmovanja o morebitni nesreči ali potrebi po pomoči. Ta možnost se lahko izvede na več načinov:

- z neposredno radio zvezo
- s telefonom v naselju, če poteka proga skozi naselje ali v bližini

- z mobilnimi telefoni: tekmovalci imajo lahko na trunirju mobilne telefone, ki pa jih smejo uporabljati le v primeru obveščanja organizatorja o potrebnih pomoči na progi.

- na turnirjih pravilnosti z mobilno ekipo, ki spremlja tekmovalce

Iz varnostnih razlogov je priporočljivo, da so kontrolne točke in morebitna mobilna ekipa opremljene s kompletom prve pomoči.

6. Start

Tekmovalci lahko startajo posamično, v skupinah ali skupno, glede na pravilnik turnirja. V primeru posamičnega starta se vrstni red starta določi z žrebom, ki ga opravi sodniška komisija. Od znaka za start morajo tekmovalci na progo najkasneje v 15 minutah, sicer so diskvalificirani.

7. Veterinarska kontrola konj

a) Vzdržljivostne tekme predstavljajo preizkus vzdržljivosti in splošnega dobrega stanja konj, zato je glavna odgovornost sodniške komisije ta, da zagotovi podroben veterinarski nadzor na tekmi. Uradni veterinarji izvajajo izključno kontrolo nad vsem, kar zadeva zdravstveno stanje in dobro počutje vseh konj, ki sodelujejo na turnirju.

b) Pregledi in analize, ki jih zahteva ta pravilnik, so določeni zaradi varovanja zdravja, varnosti in dobrega počutja konj, ki tekmujejo. Sodniška komisija mora potrditi odločitve uradnih veterinarjev, sprejetih v skladu s tem pravilnikom, še posebej pa odločitve o izločitvi iz nadaljnjega tekmovanja vsakega konja, ki po njihovem mnenju ne izpolnjuje pogojev za začetek ali nadaljevanje tekmovanja.

c) Odločitve uradnih veterinarjev o izločitvi so dokončne in brez možnosti ugovora. Vzroki izločitve konja se vpišejo v veterinarski karton.

e) V končno uvrstitev so lahko vključeni samo tisti konji, ki so uspešno opravili vse zahtevane preglede.

Vse podatke, do katerih se je prišlo pri pregledih in analizah, je potrebno vnesti v osebni veterinarski karton, ki mora biti na razpolago za vse naslednje preglede in kontrole. Tekmovalci imajo pravico do vpogleda in prepisa podatkov, ki se tičejo njihovih konj. Med tekmo imajo pravico do hrambe individualnega kartona, vendar ga morajo vrniti članu veterinarske komisije po končnem pregledu, izločitvi ali odločitvi o odstopu.

8. Kontrola in pregledi konj

a) Predhodni pregled

Ta pregled se opravi ob prihodu konj v hleve tekmovališča, opravi pa ga uradni veterinar. Glavni namen je ugotovitev identitete konja (potni list, dokumenti o registraciji, itd.) ter ugotovitev zdravstvenega stanja. O vseh dvomljivih primerih je potrebno obvestiti sodniško komisijo. Ta pregled se lahko opravi istočasno s prvim pregledom.

b) Prvi pregled

Ta pregled opravijo uradni veterinarji s sodniško komisijo. Praviloma se za tekme na čas prvi pregled opravlja dan pred tekmovanjem, v vsakem primeru pa najkasneje eno uro pred startom.

Potek pregleda je naslednji:

* srčni utrip: konji z nenormalnim utripom so izločeni.

* dihanja: konji z nenormalnim dihalnim ritmom se izločijo.

* splošno stanje: temperatura, stanje sluznic, kapilarno polnjenje, itd. Konje v slabem stanju se izloči. Vsako odstopanje od normale se zabeleži.

* nepravilnosti v hodu: konji, ki imajo nepravilen hod, viden tako v koraku kot v kasu v kakršnihkoli pogojih in ki morebiti povzročajo bolečino konju ali ogrožajo njegovo športno prihodnost, se izločijo. V kolikor nepravilnosti ni mogoče potrditi pri kasu pred uradnimi veterinarji, se dopušča možnost dvoma in se ga ne izloči. Vsaka nepravilnost v hodih se zabeleži v veterinarski karton.

* bolečine, odrgnine, rane: vsak jasen znak bolečega mesta, odrgnin ali ran na ustih, udih in telesu konja, kot tudi odrgnine trebušnega jermena ali sedla, se zabeleži. V kolikor je stanje konja takšno, da je resno ogroženo s tekmovanjem, se ga izloči.

* podkovanje: konji so lahko jahani tudi nepodkovani, v kolikor pa so podkovani, morajo biti pravilno in podkve morajo biti primerne za tekmo. Konji, ki so podkovani pri prvem veterinarskem pregledu, morajo biti tudi pri ostalih, čeprav lahko pridejo skozi cilj brez ene ali več podkev.

c) Naslednji – vmesni pregledi:

Vršijo se v veterinarskih vratih in med obveznimi počitki. Sodniška komisija je odgovorna za organizacijo teh pregledov, ki jih izvrši uradni veterinar. Ti pregledi se opravijo po prihodu v veterinarska vrata najkasneje v času, kot to določa pravilnik turnirja (v nadaljnjem besedilu: čas za pregled). Ta čas ne more biti daljši kot 30 minut. Pri vsakemu konju je potrebno upoštevati veterinarski karton s podatki prvega pregleda. Pregled mora določiti sposobnost konja, da nadaljuje tekmo, še posebej pa:

* Utrip srca in dihanje: konji, ki imajo po določenem času počitka utrip več kot določa pravilnik turnirja (največ 64 udarcev na minuto) ali ki kažejo nenormalen utrip in/ali dihanje, se izločijo.

* Splošno stanje: preverja se temperaturo, sluznice, kapilarno polnjenje. Konji, ki kažejo znake pretirane utrujenosti, vročinskega udara, kolike, mišičnih bolezni, močne dehidracije ali povišane temperature (nad 40°C) se izločijo.

* Nepravilnosti v hodu: konji z nepravilnostmi v hodu, se izločijo. Kontrola hodov se izvede po kontroli utripa in dihanja.

* Bolečine, odrgnine in rane: konji z znaki bolečin, odrgnin ali ran, že ugotovljenih pri prvem pregledu, ki so se med tekmo poslabšale ali so se pojavili novi znaki bolečin, odrgnin ali ran, ki bi se lahko poslabšale z nadaljnjo udeležbo, morajo biti izločeni.

d) Končni pregled

Na končni pregled, ki se opravi v predvidenem času za pregled po pravilniku turnirja (običajno sodnik določi 30 minut), se lahko konja pripelje le enkrat. Ta pregled izvedejo uradni veterinarji s sodniško komisijo na enak način kot ostale preglede med tekmo. Vsak konj mora biti pregledan upoštevaje njegov veterinarski karton.

e) Pred odhodom iz prizorišča: uradni veterinar mora dati soglasje za odhod.

f) Dodatni pregledi

Dodatne preglede lahko sodniška komisija ali uradni veterinarji izvedejo na kateremkoli konju kadarkoli med tekmo, po tekmi ali pred odhodom konja iz kraja turnirja.

Če se iz kakršnih koli razlogov izvede med tekmo dodatni pregled, se ta čas ne šteje v tekmo.

9. Postopek veterinarske kontrole med tekmo

Veterinarski pregledi se lahko izvajajo na sledeča načina:

a) Veterinarska vrata: na progi se postavi veterinarska vrata, skozi katera gredo tekmovalci. Čas prihoda v veterinarska vrata (če so ta vrata postavljena na prireditvenem prostoru, je to čas 1. prihoda cilj) se zabeleži in konj mora najkasneje v času za pregled (najkasneje v 30. minutah) pred veterinarsko komisijo. V tem času je lahko konj pregledan največ dvakrat, če za to obstaja objektivna časovna možnost. Drugi pregled se lahko opravi ne prej kot 10 minut po prvem pregledu in najkasneje v končnem času za pregled. V vsakem primeru mora konj uspešno opraviti pregled srčnega utripa in dihanja v času za pregled, sicer mora biti izločen.

Konja, ki uspešno opravi pregled srčnega utripa in dihanja, se zadrži na obveznem počitku, ki se začne v trenutku pristopa k pregledu. Med obveznim počitkom se sprovede vse ostale veterinarske preglede, vključno s pregledom pravilnosti hodov.

Tekmovalcu se ob registraciji dokončnega vhodnega časa sporoči tudi čas starta. Postopek veterinarskih vrat predvideva izničenje le časa obveznega počitka, t.j. od dokončnega vhodnega časa do starta.

Veterinarska vrata so postavljena kjerkoli na progi. Večinoma se uporablja praksa, da je proga sestavljena iz dveh ali treh krogov, ter da so veterinarska vrata padok ali širši del na glavnem prireditvenem prostoru. Zato se v takih primerih prihod v padok (ali prihod v cilj) po prvem krogu smatra kot prihod v veterinarska vrata.

V veterinarskih vratih je lahko prostor za opravljanje veterinarskih pregledov ločen od prostora za ohlajanje konj ali pa je celoten padok namenjen ohlajanju konj in pregledom. Če je za veterinarske

preglede namenjen ločen prostor ali del padoka, mora biti ta dovolj velik, da omogoča večjemu številu konj sočasen pregled.

Ko tekmovalec meni, da bo s konjem uspešno opravil veterinarski pregled, se prijavi k temu pregledu. Kot trenutek zahtevka (vhodni čas) se smatra:

- čas vstopa konja v prostor, kjer se opravljajo veterinarski pregledi, če je prostor za preglede ločen od prostora za ohlajanje,

- čas ustnega zahtevka za opravljanje pregleda, če se pregledi opravljajo na prostoru za ohlajanje.

Vhodni čas (ali čas zahtevka) se zabeleži. Najprej se izmeri srčni utrip konja. V kolikor srčni utrip ne presega s pravilnikom tekme določene meje, začne teči obvezni počitek. V času obveznega počitka se opravijo še ostali pregledi konja.

V primeru, da je srčni utrip večji, kot določajo pravila, se lahko pregled opravlja še enkrat, vendar ne prej kot čez 10 minut. Izjema je, če je tekmovalec zahteval pregled po dvajseti minuti od prihoda. V takih primerih se drugi pregled opravlja v trideseti minuti.

Trajanje obveznega počitka določi sodniška komisija ter je za vse tekmovalce v posamezni kategoriji enak.

Konja lahko k veterinarski komisiji pripelje tekmovalec ali asistent, ki mora imeti na sebi štartno številko tekmovalca.

Čas od prihoda v veterinarska vrata do veterinarskega pregleda se šteje v čas tekme.

b) Leteča veterinarska vrata:

določen del proge (od 50 do 100 metrov) se označi in po tem delu morajo tekmovalci iti obvezno v kasu ali toltu, da veterinarski komisiji (najmanj 2 člana) omogočijo nadzor hoda in splošnega stanja konj. Sumljive konje se zaustavi in pregleda in, v kolikor bo ocenjeno, da lahko nadaljujejo tekmo, se čas, ki je bil potreben za pregled, izniči.

* Veterinarska vrata morajo biti postavljena najmanj vsakih 20 kilometrov oziroma vsaj enkrat na tekmovanju.

* Pregledi hodov se vršijo na terenu, ki ne drsi, je raven, čvrst in čist.

10. Antidoping kontrola

Za sodelujoče konje se lahko odredi odvzem krvi in/ali urina zaradi antidoping kontrole v vsakem trenutku od prvega veterinarskega pregleda pa vse do podelitvene slovesnosti. To velja tudi za konje, ki so bili izločeni iz tekmovanja.

11. Surovosti in mučenja

Ne glede na določila prejšnjih členov, se vsako ravnanje, ki ga sodniška komisija oceni kot surovost ali mučenje konja, kaznuje z izločitvijo in prijavo pristojni disciplinski komisiji. V vsakem primeru se smatra kot mučenje prekomerno vzpodbujanje utrujenega konja ter prekomerna uporaba biča ali drugih pripomočkov.

12. Obleka tekmovalcev in oprema konj

Obleka jahačev mora biti primerna in ne sme škoditi ugledu konjeniških prireditev, vsekakor pa naj bo ustrezna vremenskim pogojem.

Prepovedane so ostroge in biči z obteženo konico. 2000 do 3000 metrov pred ciljem morajo tekmovalci odložiti bič in cilj prejahati brez biča.

Obvezna je pravilna uporaba atestirane jahalne zaščitne čelade ali kape.

13. Sodelovanje

Za sodelovanje na tekmah na čas, morajo biti konji stari najmanj šest let.

Za kobile mora biti pred tekmovanjem priložena izjava lastnika, da kobila ni breja več kot 4 mesece in da je od žrebitve kot pol leta.

Za zdravje konja na tekmovanju odgovarja lastnik konja oziroma njegov tekmovalec. Društvo rejcev islandskih konj ni odgovorno za slabo zdravstveno stanje konj, ki je lahko posledica tekmovanja.

Tekmovalci tekmujejo na lastno odgovornost.

14. Hodi

V kolikor pravilnik posameznega tekmovanja ne predpisuje drugače, tekmovalci na progi prosto izbirajo hode, se ustavljajo ali razjahajo. Obvezno pa morajo preiti startno in ciljno črto jahaje (na konju).

V kolikor proga to dopušča, se za kategorije pravilnosti lahko predpiše zadnjih 500-1000 m pred veterinarskimi vrati in ciljem obvezen kas/tolt oziroma galop.

15. Priprava proge

Proga mora biti določena en mesec pred datumom turnirja. Na dan turnirja je proga zaprta do starta prvega tekmovalca.

Tekmovalci imajo 7 dni pred tekmo možnost ogleda proge in treninga na progi. V kolikor proga še ni označena, mora organizator zagotoviti spremstvo na progi. Če organizator določi termine za trening, morajo biti objavljeni v razpisu (vabilu).

Definitivno naj bo proga označena dva dni pred tekmo, da si jo lahko pristojni sodnik (tehnični delegat) ogleda. Pristojni sodnik lahko

- da svoje pozitivno soglasje,
- zahteva popravke in dopolnitve oznak, če ugotovi manjše pomanjkljivosti
- da negativno soglasje. V tem primeru se tekma odpove.

16. Časi

Pri turnirjih pravilnosti se s pravilnikom turnirja določi čas, v katerem je potrebno prejahati progo ali del proge (krog ali etapo).

Pri tekmah na čas določi maksimalni čas sodniška komisija pred tekmovanjem. Prekoračitev maksimalnega časa pomeni izločitev. Sodniška komisija lahko med tekmo poveča mejne čase, če smatra, da za to obstajajo razlogi.

Maksimalni čas na tekmi določi sodniška komisija pred tekmo. Ob določanju maksimalnega časa mora sodniška komisija upoštevati težavnost proge, dolžino, vremenske pogoje in tudi ostale pogoje. Sodniška komisija lahko med tekmo poveča maksimalne čase, če presodi, da je to smiselno in upravičeno, bodisi zaradi spremembe pogojev med tekmo, ponovne presoje težavnosti proge ali drugih objektivnih razlogov.

17. Starostne kategorije

Običajno so za tekmovanje razpisane tri starostne kategorije:

- OTROCI: do 12 let
- MLADINA: od 13 do 18 let
- ODRASLI: nad 18 let

V kolikor je za posamezno starostno kategorijo prijavljenih manj kot 10 jahačev, se lahko organizator odloči, da bo določeni/e starostni kategoriji/e združil v eno kategorijo.

18. Organi tekmovanja

Organizacijski odbor tekmovanja sestavljajo vsaj trije člani, od katerih je eden predsednik. Vsaj eden od članov je iz vrst IO DRIKS.

Organizacijski odbor določi še sodniško komisijo in veterinarsko komisijo.

Sodniška komisija šteje vsaj tri člane, od katerih je eden predsednik sodniške komisije. V sodniški komisiji mora biti prisoten vsaj en član IO DRIKS. Eden od sodnikov opravlja pred tekmo vlogo tehničnega delegata (pregled proge in ostalih pogojev za tekmovanje). Sodniška komisija sodeluje z veterinarji na tekmi ter upoštevatih njihove ugotovitve in odločitve. Sodniška komisija je odgovorna za potek tekme v skladu s pravili ter rešuje pritožbe na prvi stopnji. Pritožbe na drugi stopnji rešuje IO DRIKS-a.

Veterinarsko komisijo sestavljata vsaj dva veterinarja oziroma najmanj en na vsakih 10 tekmovalcev.

19. Pomoč

Pomoč tretjih na progi je dovoljena pri napajanju in hlajenju konja z vodo. Organizacijski odbor lahko s pravilnikom tekmovanja določi, da je pomoč dovoljena le na določenih točkah, označenih na zemljevidu, ki ga dobijo tekmovalci. Dovoljena je pomoč pri prečkanju cest. Tekmovalcu se lahko pomaga pri popraviljanju opreme, pritrditvi podkve ali zajahanju. Pred startom, po prihodu in med obveznimi počitki se sme tekmovalcu pomagati in poskrbeti za konja.

Kakršnokoli posredovanje tretjih, želeno ali ne, in ki ima namen olajšati delo tekmovalca ali pomagati konju, se smatra kot nedovoljeno posredovanje v primerih:

- da konja jaha druga oseba;
- da konja zasleduje, spremlja ali je pred njim kakršnokoli vozilo, kolo, pešec ali jahač, ki ni prijavljen na tekmi, na kateremkoli delu proge;
- rezati ograje, rušiti dele ograd ali sekati rastje, da se olajša prehod;

V primeru dvomov dokončno odloča sodniška komisija.

20. Pritožbe tekmovalcev

Tekmovalci se lahko pritožijo pisмено na regularnost tekmovanja v tridesetih minutah od trenutka, ko je nepravilnost nastala oziroma od trenutka, ko ima tekmovalec možnost vložiti pritožbo, vendar najkasneje trideset minut po neuradni objavi rezultatov.

Ustno na merjenje srčnega utripa ali dihanja konja takoj po končani meritvi.

Ob pritožbi mora tekmovalec vplačati kavcijo. V kolikor ni drugače določeno je kavcija enaka prijavlini na tekmi. V kolikor je pritožbi ugodeno, se tekmovalcu kavcija vrne.

21. Nagrade

Obvezne nagrade v tekmah na čas:

- rozete za konja in pokali ali medalje za prva tri mesta v vsaki starostni kategoriji
- nagrada (pokal, rozeta ali praktična nagrada) za konja v najboljšem stanju

O ostalih praktičnih ali denarnih nagradah odloča organizator.

Če se organizator odloči za denarne nagrade, mora biti višina teh navedena v razpisu.

- *Strokovni svet DRIKS-a za endurance*
- *Verzija 15.3.2006*

Ljubljana; 15.03.06